

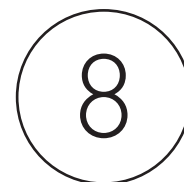
KRONIKA

30-LECIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA MEDYCyny MANUALNEJ

Chronicle – 30th anniversary of the Polish Society of Manual Me

TADEUSZ KASPERCZYK

Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia

Osią zainteresowań medycyny manualnej są stawy, a szerzej – ich struktury anatomiczne (kości, mięśnie, więzadła, torebki stawowe i inne elementy). Na pojęcie medycyny manualnej składają się dwie gałęzie tj. terapia manualna i diagnostyka manualna. Główny nurt terapii manualnej ogniskuje się wokół osteopatii A.T. Stilla (1828–1917) i chiropraktyki Palmerów: ojca Daniela Davida Palmera (1845–1913) i syna Bartletta Joshue Palmera (1882–1961). W Polsce jej narodziny wiążemy z ks. Michałem Pawłowskim (1870–1936) i jego kręgarstwem [1, 3, 4].

Jak dokumentują to liczne badania, nasze stawy, a w szczególności stawy kręgosłupa, mają istotny wpływ na zdrowie człowieka i często determinują wyleczenie choroby.

Dysfunkcje stawowe typu – zablokowanie (dysfunkcja somatyczna) leczy się przy pomocy mobilizacji i manipulacji. Spostrzeżenie to jest głównym motywem bliższego zapoznania się lekarzy w szczególności neurologów i ortopedów oraz fizjoterapeutów z zagadnieniami terapii manualnej. Dzieje się tak na całym świecie, a także w Polsce.

Szczególną rolę i zasługi na tym polu posiada – Polskie Towarzystwo Medycyny Manualnej (PTMM), które-

go prekursorzy w Polsce podjęli próbę rejestrowania towarzystwa naukowego o takiej nazwie w dniu 2 października 1993 roku w Stegnie Gdańskiej. In-

ciatorami utworzenia Towarzystwa byli (w kolejności alfabetycznej): lek. med. Bogusław Hrebekko, mgr Jan Gawkowski, mgr Andrzej Permoda, dr Andrzej Rakowski, mgr Jarema Ściepurko, dr Zbigniew Śliwiński, lek. med. Wojciech Tejchman.

Rejestracja PTMM nastąpiła w dniu 6 czerwca 1994 roku w sądzie w Elblągu, (cyt. fragment pisma na okoliczność tego wydarzenia):

„Z satysfakcją informuję, że 6 czerwca 1994 roku Sąd Wojewódzki w Elblągu zarejestrował: Polskie Towarzystwo Me-

dycyny Manualnej. Podstawowymi celami działalności Towarzystwa są:

a) wszechstronny rozwój dyscypliny jaką jest medycyna manualna,

b) kształcenie i doskonalenie osobiste terapeutów w zakresie założeń naukowo-teoretycznych oraz możliwości praktycznych medycyny manualnej.”

W 2024 roku Polskie Towarzystwo Medycyny Manualnej obchodzi jubileusz 30 lat istnienia.

W skład pierwszego zarządu PTMM weszli (1994–1998):

- Prezes – dr Andrzej Rakowski,
- V-ce Prezes – lek. med. Wojciech Tejchman,
- Skarbnik – mgr Jarema Ściepurko,
- Sekretarz – dr Zbigniew Śliwiński,

• Członkowie: lek. med. Bogusław Hrebekko, mgr Andrzej Permoda, lek. med. Tadeusz Wojdyński.

W czasie drugiej kadencji (1998–2002) dokonywano zmian osobowych w składzie zarządu (na co zezwalał Statut Towarzystwa) i tak w Zarządzie pracowali także: dr Małgorzata Rakowska oraz lek. med. Waldemar Czekierda.

Jedną z najważniejszych postaci dla popularyzacji i rozwoju terapii manualnej w Polsce był dr Andrzej Rakowski (1941–2021). Absolwent Akademii

Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie (1969) Trzy lata po studiach uzyskał stopień doktora n.wf. Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego w Poznaniu. W 1994 roku dr Andrzej Rakowski został pierwszym Prezesem Zarządu PTMM. i stworzył własną koncepcję terapii manualnej opartą o założenia – holizmu [6]. Jego misję niesienia pomocy ludziom chorym z wykorzystaniem terapii manualnej w modelu holistycznym z powodzeniem kontynuuje dr Janina Słobodzian-Rakowska [5].

Na walnym Zgromadzeniu PTMM w 2002 roku odbytego podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej w Lubiatowie, przyjęto uchwałę, że funkcji prezesa nie można pełnić dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

Zarząd PTMM w kadencji 2002–2006 i 2006–2010:

- Prezes – dr Andrzej Permoda,
- V-ce Prezes – prof. dr hab. n. med. Przemysław Minta,
- Kierownik ds. organizacyjnych – dr Zbigniew Śliwiński,
- Sekretarz – dr Jarosław Ciechomski,
- Skarbnik – mgr Andrzej M'hango,
- Członkowie: prof. dr hab. n. med. Jerzy Przybylski, lek. med. Krzysztof Błęcha.

Z Zarządem aktywnie współpracowali: dr Natalia Rogaczewska, dr Jarosław Jasięga, dr Marta Olszewska, oraz mgr Barbara Permoda.

W 2010 roku podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej zorganizowanej w przepięknym Hotelu Ruben w Zielonej Górze, odbył się Walny Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy, który wyłonił skład Zarządu na nową kadencję.

Zarząd PTMM w kadencji 2010–2014:

- Prezes – dr Jarosław Jasięga,
- V-ce Prezes – prof. dr hab. Przemysław Minta,
- V-ce Prezes – dr Adrian Kuźdzał,

- Członkowie: mgr Barbara Permoda, dr Tomasz Ridan, dr Natalia Rogaczewska, dr Andrzej Szczygieł.

Zarząd PTMM w kadencji 2014–2018:

- Prezes – dr Jarosław Jasięga,
- V-ce Prezes – prof. dr hab. Przemysław Minta,
- V-ce Prezes – prof. dr hab. Tadeusz Kasperczyk.
- Członkowie: lek. med. Krzysztof

med. Henryk Chmielewski, który urodził się 10 września 1934 roku w Myszyncu na Mazurach. Maturę uzyskał w Gnieźnie w 1952 roku. Ukończył studia na Wydziale Lekarskim Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi w roku 1958. Za swoją główną specjalizację medyczną obrał – neurologię, a z pasji – medycynę manualną. Zdobyte kolejno stopnie naukowe – doktora w 1967 roku, dr habilitowanego w 1974 roku, tytułu prof.

Ryc.1. Od lewej: dr Jarosław Jasięga, dr Andrzej Permoda, dr Andrzej Rakowski

Błęcha, mgr Beata Nowak, mgr Barbara Permoda, dr Tomasz Ridan.

Doniosłym wydarzeniem w tej kadencji Zarządu było powołanie Komisji Programowej, której celem było opracowanie wytycznych programowych nauczania przedmiotu – terapia manualna zarówno na studiach licencjackich jak i magisterskich na kierunku fizjoterapii.

W skład Komisji weszli: prof. dr hab. Tadeusz Kasperczyk – Przewodniczący, dr hab. Dariusz Mucha – Z-ca Przewodniczącego, członkowie: dr Mirosław Kokosz, dr Adrian Kuźdzał, dr Andrzej Permoda, dr Andrzej Szczygieł. Raport z prac Komisji został opublikowany w czasopiśmie *Medycyna Manualna* 2016, t. XX, nr 1, s. 4–10.

Ważną postacią w historii medycyny manualnej w Polsce był – prof. dr hab. n.

zw. w 1990 roku, sprawiły, że stał się niekwestionowanym autorytetem w dziedzinie terapii manualnej w Polsce. Swoje życie zawodowe lekarza i nauczyciela akademickiego związał z Woskową Uczelnią i miastem – Łodzią. Po linii wojskowej osiągnął stopień generała brygady, był Komendantem (odp. Rektora) WUM, sprawował mandat posła na Sejm RP (1989–1991), zasiadał w Sejmowej Komisji Zdrowia (Ryc.2.).

Profesora Henryka Chmielewskiego uważa się za „Ojca” terapii manualnej w Polsce po II wojnie światowej co nie umniejsza uznania zasług ks. Michała Pawłowskiego [1], który działał w okresie XX-lecia międzywojennego. Jego dzieło pt. „Kręgarstwo, czyli sztuka nastawiania nadwichniętych kręgow” (1926), to pierwszy w Europie podręcznik do terapii

Ryc.2. Profesor Henryk Chmielewski w gronie uczestników XII Zjazdu PTMM – Ciechocinek 2014r. Od lewej: prof. dr hab. Jan Raczkowski, prof. dr hab. Tadeusz Kasperczyk, dr Magdalena Pruszyńska, prof. dr hab. Henryk Chmielewski, dr hab. prof. nadzw. Dariusz Mucha

manualnej. Henryk Chmielewski był pierwszym terapeutą w Polsce, który po kursie w Pradze w 1974 roku prowadzonym przez Karla Lewita, otrzymał dyplom terapeuty manualnego.

Dzięki osobistym kontaktom z Profesorem Karlem Lewitem w Polsce rozpoczął się okres szkoleń w dziedzinie terapii manualnej, początkowo głównie lekarzy, ale wkrótce też fizjoterapeutów. Za zasługi na tym polu prof. dr hab. n. med. Karel Lewit otrzymał nadany przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi tytuł – Doktora Honoris Causa (2006). Pomyślnie te goż był dr n. med. Eugeniusz Rudczyk, a promotorem przewodu – prof. dr hab. n. med. Henryk Chmielewski. Do grona bliskich współpracowników obu profesorów należał dr n.med. Jerzy Stodolny – człowiek wielce zasłużony dla rozwoju terapii manualnej w Polsce [2]. Profesor H.Chmielewski patronował Towarzystwom, które działały w obszarze medycyny manualnej, szczególnie bliskie mu było PTMM, był gościem honorowym na XIV Zjeździe PTMM w Ciechocinku w 2014 roku).

Zarząd PTMM w kadencji 2018–2022:

- Prezes – dr Tomasz Ridan,
 - V-ce Prezes ds. organizacyjnych – dr Robert Trybulski,
 - V-ce Prezes ds. naukowych – dr Mateusz Romanowski,
 - Sekretarz – mgr Marcin Pietrzak,
 - Skarbnik – dr Katarzyna Walicka-Cupryś,
 - Członkowie: lek. med. Krzysztof Błęcha, lic. fizj. Wojciech Cackowski.
- Zarząd PTMM w kadencji 2022–nadal
- Prezes – dr Mateusz Romanowski (do 30 listopada 2024)
 - V-ce Prezes – dr Robert Trybulski (od 14 grudnia 2024 – Prezes)
 - Skarbnik – dr hab. Katarzyna Walicka-Cupryś
 - Sekretarz – mgr Marcin Pietrzak
 - Członkowie: lek. med. Krzysztof Błęcha, mgr Daniel Olędzki (do 30 listopada 2024), dr Tomasz Ridan (od 30 listopada 2024), dr Zbigniew Wroński (do 30 listopada 2024), dr Aleksander Zagórski.

Polskie Towarzystwo Medycyny Manualnej wydawało w latach (1997–2019) kwartalnik pt. *Medycyna Manualna*, ISSN1428-0604. Pierwszym Redaktorem

Naczelnym był dr Andrzej Sienkiewicz (1997), a następnie funkcję tę przez 21 lat sprawował dr Andrzej Permoda.

Zarząd PTMM organizował statutowe Zjazdy o charakterze sprawozdawczo-wyborczym, ale i liczne konferencje naukowo-szkoleniowe między Zjazdami. Wydarzenia te cieszyły się dużym uznaniem uczestników i oprócz charakteru naukowo-szkoleniowego miały też charakter towarzyski. Na Zjazdach i konferencjach gościli wybitni specjaliści z zagranicy (m.in. D. Grosjean, D. Riva, K. Lewit, S.F.Sastre i inni), a także naukowcy z Polski (m.in. Jan Haftek, Jerzy Kiwerski, Jerzy Przybylski, Przemysław Minta, Henryk Chmielewski, Bogusław Kmieć, Eugeniusz Bolach, Jan Szczegielniak, Dariusz Mucha, Jan Raczkowski, Tadeusz Skolimowski, Ewa Demczuk-Włodarczyk, Mirosław Janiszewski, Zbigniew Śliwiński, Sławomir Marszałek, Adam Kawczyński, Andrzej Wall.

Za swoje zasługi dla rozwoju Towarzystwa tytuły – Honorowych Prezesów PTMM otrzymali; dr Andrzej Permoda (2010) i dr Jarosław Jasięga (2018), a mgr Barbara Permoda otrzymała godność Członka Honorowego (2018).

Opracowano na podstawie prezentacji pt.: „30-lecie PTMM” przedstawionej przez dra Jarosława Jasięgę i dra Andrzeja Permodę podczas XVI Międzynarodowej Konferencji Naukowej – „Ból mięśniowo-powięziowy, czy na pewno wszystko już wiemy?” (Hucisko– Orle Gniazdo 7 października 2024 rok) oraz przypisów do literatury.

Adres do korespondencji
Address for correspondence:
tadeusz.kasperczyk@awf.krakow.pl